

Aktindsigtsspørgsmål vedr. statsanstalten for livsforsikring

FOB nr. 81.53

Henstillet til finansministeriet, budgetdepartementet, at departementet i henhold til bestemmelserne i offentlighedslovens § 8, stk. 1, tog stilling til en anmodning om aktindsigt i en skrivelse med bilag fra formanden for bestyrelsen for Statsanstalten for Livsforsikring til finansministeren, der var sendt for bl.a. at søge udvirket, at ministeren tog initiativ til at gennemføre lovgivningsforanstaltninger.

(J. nr. 1981-720-29).

A klagede over, at Statsanstalten for Livsforsikring havde afslået at give ham aktindsigt i en skrivelse af 26. november 1980 fra formanden for statsanstaltens bestyrelse til finansministeren og et notat af samme dato, der var vedlagt skrivelser. Han klagede endvidere over, at finansministeriet havde afvist at behandle en klage fra ham over statsanstaltens afgørelse vedrørende aktindsigtsspørgsmålet.

Det fremgik af de foreliggende oplysninger, at A i skrivelse af 2. maj 1981 til Statsanstalten for Livsforsikring anmodede om at blive gjort bekendt med en brevveksling mellem statsanstalten og finansministeriet vedrørende en anmodning fra statsanstalten »om en ændret status bl.a. under hensyn til mandssituationen«. Han bad i denne forbindelse specielt om at blive gjort bekendt med et notat af 26. november 1980, der var udarbejdet af direktionen i forbindelse med sagen.

I skrivelse af 26. maj 1981 afslog Statsanstalten for Livsforsikring A's anmodning om aktindsigt. Statsanstalten anførte i skrivelser, at notatet måtte anses for omfattet af undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 2, stk. 2, nr. 3.

Denne afgørelse påklagede A i skrivelse af 28. maj 1981 til finansministeren, der i skrivelse af 10. juni 1981 meddelte ham, at ministeren ikke havde en almindelig adgang til at ændre afgørelser, der var truffet af statsanstalten, herunder afgørelser vedrørende aktindsigt i medfør af offentlighedsloven.

I en skrivelse til A udtalte jeg følgende:

»Efter bestemmelsen i offentlighedslovens § 8, stk. 1, afgøres spørgsmål om meddelelse af oplysninger af den myndighed, som i øvrigt har afgørelsen af den pågældende sag (medmindre andet fastsættes af vedkommende minister).

I skrivelse af 22. juni 1981, hvorved ombudsmanden anmodede finansministeriet om en udtalelse i anledning af Deres klage, henledte om-

budsmanden ministeriets opmærksomhed på den nævnte bestemmelse og bad ministeriet tage stilling til, hvorvidt bestemmelsen indebærer, at afgørelse (i første instans) vedrørende udlevering af det pågældende dokument burde være truffet af finansministeriet. Ombudsmanden bad i skrivelserne i øvrigt finansministeriet om nærmere at redegøre for, hvilken sag i finansministeriet det pågældende dokument var indgået i, samt for, hvad der nærmere var baggrunden for dokumentets afgivelse til finansministeriet.

Finansministeriet har i udtalelsen af 30. juni 1981 bl.a. oplyst, at skrivelserne af 26. november 1980 (og en senere skrivelse af 5. februar 1981) fra bestyrelsesformanden til finansministeren var af generelt orienterende karakter, og at skrivelserne ikke forudsatte nogen afgørelse i finansministeriet. Finansministeriet har endvidere oplyst, at skrivelserne derfor af ministeren blev overgivet til budgetdepartementet og efter en mundtlig drøftelse den 4. februar 1981 mellem bestyrelsesformanden og finansministeren henlagt uden yderligere sagsbehandling på budgetdepartementets sag om statsanstaltens organisation. Det er herefter finansministeriets opfattelse, at bestemmelsen i offentlighedslovens § 8, stk. 1, må føre til, at afgørelsen om aktindsigt med rette er blevet truffet af statsanstalten. Ministeriet har herved henvist til, at skrivelserne af 26. november 1980 var af orienterende karakter og ikke forudsatte en afgørelse i finansministeriet, at statsanstalten ikke står i et generelt underordningsforhold til finansministeriet, og at statsanstalten har det bedste bedømmelsesgrundlag for behovet for hemmeligholdelse ud fra en vurdering af de konkurrencemæssige forhold og forholdet til personalet i statsanstalten.

Efter min gennemgang af sagen, herunder af skrivelserne af 26. november 1980 fra bestyrelsesformanden, notatet af samme dato, og bestyrelsesformandens senere skrivelse af 5. februar 1981, finder jeg at måtte lægge til grund, at formålet med den pågældende brevveksling har været ikke blot at orientere finansministeren om visse forhold vedrørende statsanstalten, men også at søge udvirket, at finansministeren tog initiativ til at gennemføre foranstaltninger, eventuelt i form af en lovændring, der i forskellige henseender kunne bedre statsanstaltens funktionsmuligheder. På denne baggrund er det min opfattelse, at de pågældende dokumenter må siges at være indgået i en sag, der hørte under finansministeriets »afgørelse« i den forstand, hvori dette udtryk i bestemmelsen i offentlighedslovens § 8, stk. 1, må forstås, jfr. herved betænkning nr. 857/1978 om offentlighedslovens revision, s. 306 ff, med yderligere henvisninger. Jeg finder ikke, at det, finansministeriet har anført i udtalelsen af 30. juni 1981, kan føre til noget andet resultat. Det er derfor min opfattelse, at afgørelsen af, hvorvidt Deres anmodning om aktindsigt i skrivelse af 2. maj 1981 kunne imødekommes, burde være truffet af finansministeriet og ikke af Statsanstalten for Livsforsikring.

Jeg har gjort Statsanstalten for Livsforsikring og finansministeriet bekendt med min opfattelse, men har ikke fundet tilstrækkeligt grundlag for at formulere denne som en kritik. Jeg har derimod henstillet til finansministeriet, at ministeriet i overensstemmelse med det anførte nu tager stilling til, hvorvidt Deres anmodning om aktindsigt bør imødekommes.

...«

På det foreliggende grundlag fandt jeg herefter ikke at burde tilkendegive nogen opfattelse af spørgsmålet om, hvorvidt anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 2, stk. 2, nr. 3, havde en tilstrækkelig begrundelse i det foreliggende tilfælde, samt af spørgsmålet om finansministeriets adgang til at behandle klager over statsanstaltens afgørelser vedrørende aktindsigt.

I skrivelse af 28. oktober 1981 meddelte finansministeriet mig, at ministeriet havde genoptaget sagen og meddelt A følgende afgørelse:

»I skrivelse af 1. oktober 1981 har folketingets ombudsmand henstillet til finansministeriet, at ministeriet (i første instans) tager stilling til spørgsmål om udlevering af det pågældende dokument.

I denne anledning skal man meddele, at adgangen til aktindsigt i det foreliggende tilfælde findes at vige for væsentlige hensyn til det offentlige økonomiske interesser, bl. a. under hensyn til statsanstaltens konkurrenceforhold til private forsikringsselskaber. Der henvises herved til offentlighedslovens § 2, stk. 2, nr. 3.«